

Список літератури

1. Grigalchik E. K. Obuchaem inache. Strategiya aktivnogo obucheniya / E. K. Grigalchik, D. I. Gubarevich, I. I. Gubarevich [i dr.] // – Mn.: «BIP-S», -2003. – 182 s.
2. Zimnyaya I. A. Psihologicheskie aspekty obucheniya govoreniya na inostrannom yazyike / I. A. Zimnyaya. – M.: Prosveschenie, - 1995. – 234 s.
3. Knyazevych-Chorna T. V. Osoblyvosti vykladannya teoretichnyh distsiplin studentam fakultetu pidgotovky inozemnyh gromadyan u vyschih medichnyh navchalnyh zakladah / T. V. Knyazevych-Chorna, M. I. Grischuk, O. G. Popadinets [ta in.] // Medichna osvita. – 2011. – No 4. – S. 17-19.
4. Nikolayeva S. Yu. Stupeneva systema osvity v Ukrayini ta systema navchannya inozemnyh mov / S. Yu. Nikolayeva, O. P. Tetraschuk, I. D. Brazhnik. – K.: Lenvit, -1996. – S. 122-136.
5. Stepko M. R. Ukrayinska osvita v Bolonskomu protsesi: dosvid, perspektivy / M. R. Stepko // Direktor shkoly, litseyu, gimnaziyi. – 2006. – No 6 – S. 107-111.

Реферати

ОПТИМИЗАЦИЯ СПОСОБОВ ФОРМИРОВАНИЯ КЛИНИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ СТУДЕНТОВ- СТОМАТОЛОГОВ ПУТЕМ ПОНИМАНИЯ ПРИКЛАДНОГО ЗНАЧЕНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ «ГИСТОЛОГИЯ, ЦИТОЛОГИЯ, ЭМБРИОЛОГИЯ»

Ерошенко Г. А., Гасюк Н. В.

Наличие клинического мышления является неотъемлемой составляющей сознания студента-медика. Особенно остро этот вопрос, как и вопрос качества образования, стоит относительно студентов-иностранцев англоязычной формы обучения. Учитывая тот факт, что наряду с знаниями гистологической терминологии фигурирует вопрос именно лингвистических аспектов медицинской терминологии, которая является барьером на пути получения качественных знаний. Предложенный авторами креативный подход к проведению практических занятий по предмету гистология, цитология, эмбриология со студентами англоязычной формы обучения обеспечивает формирование клинического мышления и требует выражения собственного мнения в кругу студентов во время занятий и сотрудничества с преподавателем.

Ключевые слова: образование, мышление, анализ, синтез.

Стаття надійшла 29.09.2014 р.

OPTIMIZATION METHODS OF FORMING OF CLINICAL REASONING STUDENTS DENTISTS BY UNDERSTANDING APPLIED DISCIPLINE «HISTOLOGY, CYTOLOGY, EMBRYOLOGY»

Yeroshenko G. A., Gasyuk N. V.

The presence of clinical thinking is an integral part of the consciousness of the student-medic. Especially sharply this question and the issue of quality of education, stands against foreign students in English learning. Given the fact that along with knowledge histological terminology appears a question of the linguistic aspects of medical terminology, which is a barrier on the way of obtaining high-quality knowledge. Authors ' creative approach to conducting practical lessons on the subject of histology, Cytology, embryology with students of English form of teaching leads to the formation of clinical thinking and requires expressing their views in a circle of students during classes and cooperation with the teacher.

Key words: education, thinking, analysis, synthesis.

УДК 316.4.063.3+378.147+37.011.32

О. Г. Понадшець

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ

СКЛАДОВІ ОБ'ЄКТИВНОГО АНАЛІЗУ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИВЧЕННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

За сучасних умов фокус оцінювання в медичній освіті зміщується з простої перевірки медичних наукових фактів до комплексної оцінки знань, вмінь і навичок. Система навчання й оцінки знань є диференційованою, кумулятивною, підвищує цінність індивідуальної роботи, націлена на підвищення якості підготовки фахівців шляхом створення умов для організації і мотивації систематичної роботи студентів. Рейтинг є основою об'єктивного аналізу результатів навчального процесу, що дозволяє розробляти шляхи подальшої оптимізації навчання.

Ключові слова: анатомія людини, оцінка знань.

Медицина – одна з галузей людської діяльності, де питання якості і її оцінка мають особливе значення [1]. У світлі розширення і поглиблення Болонського процесу в медичних вищих навчальних закладах України більше уваги приділяється якості освіти як ключовому чиннику до успіху цих перетворень. Контроль якості спонукає зосереджуватися на самих основах освітньої діяльності. Оцінювання – це один із завершальних етапів навчальної роботи студента та визначення її успішності. Оцінка не тільки засвідчує рівень засвоєних знань, а одночасно слугує мірою заохочення чи покарання [3]. Особлива увага надається підвищенню надійності і валідності оцінок навчальних досягнень [1].

Основна частина. Із впровадженням кредитно-модульної системи для забезпечення багатоступеневої поточної оцінки знань студентів на кожному занятті використовується

традиційна усна співбесіда, тестовий контроль, вирішення ситуаційних задач, перевірка практичних навичок. Методика занять передбачає опитування та оцінювання всіх студентів академічної групи. Так, кожне заняття починається вступним словом викладача, який звертає увагу студентів на основний зміст теми, вихід в практику отриманих знань. Викладач з'ясовує загальну підготовку студентів до заняття шляхом співбесіди з ними (обов'язково по препаратах, схемах, таблицях) при активній участі всієї групи. При цьому, його завдання полягає не стільки в тому, щоб детально диференціювати кожну відповідь, а в тому, щоб шляхом жвавої співбесіди залучити до глибокого розкриття теми більшість студентів.

У програму для оцінки вихідного рівня знань студентів ми включаємо матеріал поточного заняття, який базується на інформації з попередніх занять та інтегрованих дисциплін. На комп'ютері по кожній темі пропонуються питання з п'ятьма варіантами відповідей на них. Після відповіді на останнє запитання машина оцінює результат роботи студента. У зв'язку з обмеженістю навчального часу ми також використовуємо контролюючі програми, де відбувається випадковий вибір із всієї бази 10 питань, які по чергово подаються на дисплей. Такі контролюючі програми забезпечують можливість роботи в індивідуальному режимі, багатоваріантність, неповторюваність послідовності запитань, що дозволяє викладачу швидко перевірити знання студентів по темі і більше часу приділити наступному етапу заняття – самостійній роботі.

Користуючись підручниками, атласами, навчальними таблицями, препаратами, муляжами, методичними посібниками, підготовленими співробітниками кафедр, студенти вивчають тему. При цьому велика роль викладача, оскільки індивідуалізація викладання є невід'ємною складовою педагогічної діяльності, що зумовлює максимальну інтенсифікацію навчального процесу та його наочність [4]. За обмежений час студенту необхідно засвоїти велику кількість термінів, фактів, при цьому він не завжди усвідомлює змістовий зв'язок між ними. Все це вимагає від викладача постійно удосконалювати методику викладання, правильно і раціонально керувати студентами під час занять. Так, під час самостійної роботи викладач в індивідуальній бесіді зі студентами доповнює, глибше розкриває конкретний матеріал, пов'язує його з лекційним курсом, уточнює окремі незрозумілі моменти, скеровує студентів на подальше активне виконання практичного завдання. Це сприяє зростанню зацікавленості, розвиває навички навчально-пізнавальної діяльності. Викладач допомагає студентам опанувати матеріал, що вивчається.

Доцільно використовувати підготовлені на основі вивчення різних літературних джерел оригінальні схеми і малюнки, які супроводжуються короткою анотацією, що є логічним завершенням роботи з препаратами, атласом, підручниками. Це допомагає студентам при вивченні різних розділів на рівні сучасних вимог, а також є елементом самоперевірки та самоконтролю.

Заслуговує на особливу увагу метод проблемного навчання, який щоразу ширше використовується в педагогічній практиці [5], адже допомагає розвивати клінічне мислення студентів; викликає у них більший інтерес до обговорюваних проблем, тобто створюється свідомо мотивація відносно вивчення дисципліни. Вирішення ситуаційних задач відбувається в умовах максимальної самостійності студентів під керівництвом викладача.

Широко практикується перегляд найсучасніших навчально-наукових програм та фото-, відеоматеріалів, комп'ютерних моделей різноманітних процесів в організмі, електронних атласів з ефектами анімації і звуковим коментарем – одна із можливостей отримання знань морфології і фізіології організму в досить цікавій формі; жвавий інтерес викликає побачене. Це відповідає світовим стандартам викладання теоретичних медичних дисциплін [6].

Не менш важливою ланкою в забезпеченні навчального процесу, зокрема, самопідготовки студентів, є кафедральні музеї, фонди яких поповнюються якісними препаратами, виготовленими студентами. Робота студента зі скальпелем і пінцетом у руках є свідомим процесом і справжнім дослідженням. Попередньо познайомившись з відповідною літературою, з використанням малюнків, схем, і отримавши інструктаж викладача, проводиться препарування окремих органів чи частин тіла, з наступним виготовленням макро- і мікропрепаратів. Використання таких препаратів у навчальному процесі має також і велике виховне значення. Популяризуються спроби студентів замальовувати, фотографувати виявлені морфофункціональні особливості.

Із допомогою стандартизованого тест-контролю проводиться оцінювання кінцевого рівня засвоєння знань. Таким чином, в цілому, комплекс по забезпеченню кінцевого контролю включає в себе крім традиційної усної співбесіди, вихідний та кінцевий тестовий контроль, вирішення ситуаційних задач, перевірку практичних навичок. За 5-7 хвилин до закінчення кожного практичного заняття викладач коротко розкажує нову тему, не заглиблюючись в деталі, скеровує студентів на подальшу індивідуальну роботу над темою заняття та самопідготовку у вечірній час

при допомозі викладача-консультанта. На фундаментальних кафедрах акцентовано увагу на організації такої позааудиторної самостійної роботи студентів, адже, введення кредитно-модульної технології навчання передбачає скорочення об'єму аудиторної і підвищує статус самостійної роботи, яка є одним із активних методів навчання, дозволяє розкрити індивідуальні здібності. Популярними стали "брейн-ринги", виставка студентських робіт, виготовлених препаратів, функціональних моделей, оригінальних схем, малюнків, які істотно підвищують ефективність засвоєння навчального матеріалу і позитивно впливають на успішність студентів, оскільки додають бали до поточних оціночних балів. Це є одним із мотивуючих факторів стимулювання успіхів у навчанні. В цілому, вагомою мотивацією є і моральне заохочення студента.

Позитивний вплив на навчальний процес має проведення навчально-дослідної роботи, яка є його органічною частиною, а не додатковим елементом. У системі вищої освіти активізувалась її наукова складова, тому доцільним є використання в навчальному процесі наукових здобутків кафедр [4, 5, 6]. Ще М.І.Пирогов говорив, що відокремити навчальне від наукового не можна, бо наукове без навчального світить і гріє, а навчальне без наукового – тільки виблискує. Для цього створено всі умови. Студенти мають можливість розширити і поглибити об'єм своїх знань, приймаючи участь у роботі гуртків. Під керівництвом викладачів юні дослідники самостійно опановують різноманітні методики дослідження, залучаються до підготовки літературних оглядів із актуальних проблем.

Рейтинг є основою об'єктивного аналізу результатів навчального процесу, що дозволяє розробляти шляхи подальшої оптимізації навчання. Основна перевага рейтингової системи – це диференційовані поточні оцінки за практичні заняття, коли оцінюється рівень знань кожного студента на кожному занятті. Підсумковою оцінкою навчання студента є сума всіх поточних, що підвищує важливість кожного практичного заняття, оскільки це рейтинговий результат його систематичної праці. Студенти самі зацікавлені у перескладанні незадовільних оцінок, так як не набравши мінімальної кількості балів, не допускаються до складання контролю засвоєння модуля. Оцінка за модуль визначається з врахуванням оцінок поточного контролю та підсумкової оцінки теоретичних знань і практичних навичок відповідно до визначених програмою дисциплін переліків. Рейтингова система дозволяє зменшити можливість необ'єктивної оцінки знань та підвищити зацікавлення студентів у виконанні деяких інших видів робіт (підготовка оригінальних схем і малюнків із короткою анотацією; виготовлення макро-, мікропрепаратів, функціональних моделей тощо), оскільки оцінка за це сумується і є у кілька разів більшою, ніж за практичне заняття. Це спонукає присвятити більше часу на творче виконання роботи і отримати більше інформації. Кінцева рейтингова оцінка студента нараховується як середнє арифметичне суми балів за всі модулі з цієї дисципліни.

Багатобальна рейтингова шкала оцінювання фактичних знань, вмінь і навичок передбачає 5 рівнів позитивних оцінок і 2 рівні негативних. Так, А – відмінно, В – дуже добре, С – добре, Д – задовільно, Е – достатньо, виконано мінімальні вимоги за курсом, FX – незадовільно, необхідне додаткове опрацювання з повторною задачею іспиту, F – незадовільно, потрібна значна додаткова робота з повторним курсом навчання [2, 7]. Таким чином, рейтингова система є диференційованою, кумулятивною, підвищує цінність індивідуальної роботи, націлена на підвищення якості підготовки фахівців шляхом створення умов для організації і мотивації систематичної роботи студентів, що є необхідною умовою для одержання сильних знань, умінь і навичок [8].

Висновок

Оцінювання за рейтинговою системою ступеня підготовки студентів до практичних занять включає перевірку базових знань, вихідний і кінцевий тестовий контроль, усне опитування, знання і вміння виконувати передбачені програмою практичні навички, вирішення ситуаційних задач, які допомагають розвивати клінічне мислення. Контроль засвоєння є багатоступеневим і включає елемент повторюваності, що позитивно впливає на якість засвоєння матеріалу.

Список літератури

1. Alieva E. G. Primenenie novyih form vizualizatsii uchebnogo materiala v prepodavanii morfologicheskikh distsiplin v meditsinskih VUZah / E. G. Alieva // Ukrayinskiy morfologichniy almanah. – 2008. – Т. 6, №1. – С. 43-44.
2. Glushko L. V. Osoblivosti otsinyuvannya znan i vmin studentiv za ECTS-systemoyu v ramkah Bolonskogo protsesu / L. V. Glushko, M. I. Mlyuk, N. G. Virstyuk [ta in.] // Arhiv klinichnoyi meditsiny. – 2005. – №1 (7). – С. 85-87.

3. Gasyuk A. P. Vprovadzhennya dosyagnen morfologichnoyi nauki ta optimizatsiya metodiv navchannya studentiv stomatologichnogo fakultetu na kafedri patologichnoyi anatomiyi Ukrayinskoyi medichnoyi stomatologichnoyi akademiyi / A. P. Gasyuk, L. G. Nikolenko, T. V. Novoseltseva [ta in.] // Zdobutky klinichnoyi i eksperimentalnoyi meditsiny – 2006. – No2. – S.162-164.
4. Genyk S. M. Novatsiyi i informatsiyi tehnologiyi v organizatsiyi navchalnogo protsesu pry vyvchenni predmetu "Hirurgiya" / S. M. Genyk, O. V. Piptyuk // Galytskyi likarskiy vsnyk. – 2007. – T. 14, No2. – S. 91-93.
5. Zhmurskiy S. I. Problemy v otsinyuvanni znan studentiv za Bolonskoyu sistemoyu osvIti / S. I. Zhmurskiy, M. G. Lebedynets // Medychna osvita. – 2007. – No1. – S. 20-22.
6. Neryanov Yu. M. Optimizatsiya organizatsiyi kontrolyu znan studentiv z gistologiyi, tsitologiyi ta embriologiyi u svitli vymog Bolonskogo protsesu / Yu. M. Neryanov, V. K. Sirtsov, O. V. Fedoseyeva [ta in.] // Galytskyi likarskiy visnyk. – 2010. – T. 17, No2, Ch. 2. – S. 108-110.
7. Pidayev A. V. Bolonskiy protses v Yevropi / A. V. Pidayev, V. G. Perederiy // – Kyiv, - 2004. – 187 s.
8. Radchenko O. M. Rejtingova otsinka znan studentiv: dosvid ta perspektivy / O. M. Radchenko // Medychna osvita. – 2007. – No1. – S. 28-30.

Реферати

СОСТАВЛЯЮЩИЕ ОБЪЕКТИВНОГО АНАЛИЗА РЕЗУЛЬТАТОВ ИЗУЧЕНИЯ АНАТОМИИ ЧЕЛОВЕКА

Попадинец О. Г.

В современных условиях фокус оценивания в медицинском образовании смещается с простой проверки медицинских научных фактов к комплексной оценке знаний, умений и навыков. Система обучения и оценки знаний является дифференцированной, кумулятивной, повышает ценность индивидуальной работы, нацелена на повышение качества подготовки специалистов путем создания условий для организации и мотивации систематической работы студентов. Рейтинги являются основой объективного анализа результатов учебного процесса, что позволяет разрабатывать пути последующей оптимизации обучения.

Ключевые слова: анатомия человека, оценка знаний.

Стаття надійшла 29.10.2014 р.

COMPONENTS OF OBJECTIVE ANALYSIS OF HUMAN ANATOMY STUDY RESULTS

Popadynets O. H.

Under the present conditions, the focus of assessment in medical education is shifting from a simple inspection of medical scientific facts to the comprehensive assessment of knowledge, skills and abilities. The system of education and knowledge assessment is differentiated, cumulative, increases the value of individual work, is aimed at improvement of the training quality through the creation of conditions for organization and motivation of systematic work of students. The rating is the basis for objective analysis of the educational process results that allows us to develop ways to further learning optimization.

Key words: Human Anatomy, assessment of knowledge.

УДК 343.85:378.014.623:316.482.5]-057.875

В. К. Сиршов, Л. В. Махеева, О. Г. Алиева, Л. В. Сидорова, О. В. Федосеева
Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя

РОЛЬ КУРАТОРА В ПРОФИЛАКТИКЕ ТА КОРРЕКЦИИ ПРОЯВОВ КСЕНОФОБИИ СРЕД СТУДЕНТОВ ВИСШИХ МЕДИЦИНСКИХ НАВЧАТЕЛЬНЫХ ЗАКЛАДОВ

Загострення національно-релігійних контекстів самоідентифікації серед молоді призводить до загострення міжособистісних взаємозв'язків в студентському середовищі, а як наслідок, расизму та ксенофобії. Застосовуючи в своїй роботі гуманістичні технології навчання і виховання, куратори можуть суттєво вплинути на формування єдиної корпоративної культури навчального закладу, забезпечити психологічні та організаційно-педагогічні умови для створення комфортного гуманітарного середовища, як ключового компонента соціальної ситуації розвитку особистості сучасного спеціаліста.

Ключові слова: ксенофобія, куратор, профілактика, студенти.

Поняття ксенофобія вперше зустрічається у словнику Вебстера, виданого у 1841 році у США. В ньому ксенофобія - це «страх або ненависть до незнайомців, чи іноземців, або до того, що дивно або чуже». Літературне значення слова означає, що ксенофоби - це люди, які не люблять усіх чужинців, їх «інакшість». Такі визначення показують, що головним об'єктом ксенофобії завжди були незнайомці або чужинці - сторонні, іноземці. Причини тут прості: історично так складалося, що поява чужинців, як правило, не віщувала нічого доброго. У гіршому випадку вони претендували на поля і пасовища, на майно, на дружин. У кращому випадку - впроваджувалися в суспільство, приносячи з собою зміни. Хороші чи погані, глобальні чи незначні - це інше питання, але чужинці були реальною загрозою сформованому способу життя.

Рівень ксенофобії з 1994 року істотно виріс. Відсутність сталості ідеологічних засад державного розвитку, а також будь-які кроки, спрямовані на трансформацію ідеологічного плюралізму в суспільстві в ідеологічне протистояння із жорсткими лініями розколу, в площині міжнародних відносин надалі лише сприятимуть "перебуванню на поверхні" об'єктивно існуючих протиріч між різними групами багатонаціонального суспільства; поширенню, в тому числі екстремістських, ідей та переконань націоналістичного характеру [6].